

„OMUL CU MÎRȚOAGA” PE SCENA ESTONĂ*

De la 12 aprilie 1959 și pînă la ora actuală, pe scena Teatrului Academic Dramatic de Stat „Victor Kinghisepa” din Tallin, R.S.S. Estonă, comedia *Omul cu mîrțoaga* de Gh. Ciprian se joacă cu mare succes, în regia lui Leo Kalamet. Colectivul s-a străduit să re-
leve caracterul demascator al piesei, insistînd cu precădere asupra elucidării scenelor din care reiese că în societatea burgheză respectul e direct proporțional cu locul ocupat în ierarhia socială, sau

în funcție de situația materială a oamenilor. În același timp, concepția regizorală a căutat să arate adevăratele rădăcini ale tragediei lui Chirică, acuzînd clica acelor care pricinuesc destrămarea căsniciei sale. Chirică apare astfel ca o victimă a „moralei” burgheze; spectatorii au avut sentimentul clar că tristul arhivar se situează cu cîteva trepte mai sus față de toți acei care-l acoperă, un timp, cu opoziția lor. Cheia înțelegerii piesei și a eroului principal, regia a descoperit-o în replica pe care Varlaam o adresează lui Chirică: „Cum să nu fii tu așa de mare, cînd ei sînt așa de mici...”

Spectacolul *Omul cu mîrțoaga* s-a bucurat de o distribuție valoroasă. În rolul

* Articol scris pentru revista „Teatrul”.

Ants Eskola (Chirică) și Heino Mandri (Varlaam) în „Omul cu mîrțoaga” de Gh. Ciprian (Teatrul Academic Dramatic de Stat „Victor Kinghisepa” din Tallin)

lui Chirică, Ants Eskola, artist al poporului al R.S.S. Estone, creează tipul unui arhivar uman, cu o înaltă demnitate, capabil să se ridice peste toate piedicile și calomniile celor din jur. În interpretația sa, Chirică izbutește să dea o lecție strălucită tuturor acelor care umilesc demnitatea omenească, precum și lingușitorilor și adulătorilor de tot felul. Modul în care a interpretat A. Eskola acest rol a cucerit nu numai publicul, ci și presa. Numeroși cronicari dramatice au considerat că rolul lui Chirică reprezintă o nouă biruință a actorului eston, îmbogățind galeria personajelor realizate de el.

Ellen Lüger, interpreta Anei, a considerat critic personajul, ținându-l la stîlpul deprinderilor mic-burgeze, fără să uite însă că soția lui Chirică are și unele trăsături umane care îi dăruiesc o remarcabilă complexitate. În rolul lui Alexandru Nichita, artistul emerit Oleg Eskola accentuează cinismul omului de bani-gata, iar Heino Mandri, în Varlaam, dăruiește prietenului lui Chirică o ușoară culoare satirică, dar, în același timp, depune eforturi ca spectatorii să înțeleagă că acesta completează personalitatea arhivarului. Bine distribuiți, un remarcabil succes au obținut și artiștii Arno Sunrong (Inspectorul general) și Erwin Abel (Omul cu idei).

Alături de această distribuție, există o a doua, alcătuită în mare majoritate din actorii tineri ai teatrului. Și acest colectiv, printre care se numără Jüri Järvet (Chirică), E. Abel (Varlaam), Inna Taarna (Ana) și Arno Kounsement (Nichita), a obținut elogiile spectatorilor.

Omul cu mîrtoaga (reprezentată și în cursul săptămînilor închinată prieteniei romîno-sovietice, ce au avut loc în Estonia cu prilejul marii sărbători a poporului romîn — a 15-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist) a trezit un viu interes în rîndul oamenilor muncii estonieni. Pînă acum, ea a fost reprezentată de 51 de ori, iar în noua stagiune (1959-60) se prognoștează a fi unul dintre spectacolele cu cel mai numeros public.

Leo Kalamet

regizor, R. S. S. Estonă

JULIUSZ SLOWACKI*

(1809—1849)

Anul acesta, poporul polonez sărbătorește 150 de ani de la nașterea poetului Juliusz Slowacki, unul dintre marii scriitori ai Poloniei. Despre opera sa, un critic conservator al timpului spunea că nici după un mileniu nu va fi înțeleasă. Realitatea însă a fost de altă părere. Numai în ultimii zece ani s-au tipărit patru ediții din operele sale — ultima, într-un tiraj de 50.000 de exemplare, epuizîndu-se într-un timp-record. Astăzi, piesele sale sînt jucate cu deosebit succes în Polonia. Anul acesta s-a organizat un concurs consacrat reprezentării pieselor sale, concurs la care au participat mai multe teatre fruntașe. La spectacolul cu piesa *Baladina* au sosit numeroși țărani să asiste la reprezentație, traducînd în viață visul poetului care, acum zece decenii, într-o scrisoare către mama sa, își imagina că oamenii simpli vor citi cu plăcere operele sale.

Juliusz Slowacki s-a născut în anul 1809. Tatăl său, profesor universitar și cunoscut poet al acelor vremi, i-a cultivat gustul pentru literatură. Imaginația sa și fîntîna dar al redării evenimentelor la care participa, i-au permis ca, după terminarea cursurilor universității, în vreme ce era funcționar la ministerul de finanțe, să scrie primele sale două tragedii. Piesa *Mindowe*, creată în 1829, oglindea lupta lituanienilor în timpul invaziei cavalerilor teutoni. Ea n-a putut fi totuși jucată în acel timp, pentru că, așa cum remarcă Niemcewicz, un bătrîn poet, căruia i-a ciuit lucrarea, cenzura exercitată de către slujbașii țarului s-a opus. În Polonia, atmosfera era încărcată, tineretul se strîngea în organizații secrete, care au și determinat ca în anul 1831 să izbucnească revoluția națională. Or, tema piesei *Mindowe* tocmai pentru această revoluție milita.

Fire de militant, Slowacki, în ciuda faptului că a fost de timpuriu suferind, a răspuns cu înflăcărare valului revoluționar ce cuprinsese țara sa, participînd la luptă, scriînd versuri care au găsit un larg ecou printre combatanți. În perioada luptelor care s-au terminat cu înfrîngerea mișcării revoluționare, Slowacki pleacă în Anglia în calitate de curier al guvernului popular.

În anul 1833, poetul publica la Paris un volum de poezii revoluționare. Acest fapt avea să-i închidă pentru totdeauna drumul întoarcerii sale în patrie. Slowacki

* Articol scris pentru revista „Teatrul”.